

# Docentenchecklist: AI inzetten voor taalvaardigheid (HR)

## A. Startpunt: wat is het leerdoel?

- ☐ Welke taal- en denkhandelingen moeten studenten zélf oefenen? (denken, lezen, luisteren, spreken, schrijven)
- ☐ Waar mag AI ondersteunen, en waar juist niet?

Kernvraag: niet “mogen studenten AI gebruiken?”, maar: wat moet de student zelf oefenen en waar mag AI helpen?

## B. Risico's om scherp op te blijven

- ☐ Uitbesteding van denken (ordenen, argumenteren, samenvatten, formuleren).
- ☐ Schijnvaardigheid: beter product, minder zicht op wat de student kan.
- ☐ Minder oefening in woordkeuze, zinsbouw, samenhang, toon en revisie.
- ☐ Minder eigen stem/authenticiteit en minder taalbewustzijn.
- ☐ Minder woordenschatgroei, kritisch lezen en creatieve worsteling.
- ☐ Minder interactieve taalvaardigheid (luisteren, reageren, doorvragen, afstemmen).
- ☐ Afhankelijkheid: “AI kan het voor mij formuleren.”
- ☐ Toetsvaliditeit, ongelijkheid, bias en privacy/beroepsethiek bewaken.

## C. Basisregels voor verantwoord gebruik

- ☐ Maak AI niet verplicht (student mag altijd kiezen AI niet te gebruiken).
- ☐ AI-geletterdheid eerst: werking, grenzen, betrouwbaarheid, risico's, input en kwaliteitsbeoordeling van output.
- ☐ Laat studenten expliciet afwegen wat zij 'verliezen/inleveren' door AI (welke taal-/denkhandeling oefenen ze minder?) en laat dit opnemen in hun AI-verantwoording.\*

## D. Over-all ontwerpregel

- ☐ AI mag het leerproces verrijken en zichtbaar maken, maar mag het denk-, lees-, formuleer- en revisiewerk niet onzichtbaar overnemen.

## E. Werkmodel: mens – machine – mens

- ☐ Mens eerst: student bepaalt doel, doelgroep, boodschap, bronnen/ervaringen, toon en schrijft een eerste eigen versie.\*
- ☐ Machine daarna: AI is assistent/spiegel/sparringpartner (feedback, vragen, suggesties).

- ☐ Mens als laatste: student beslist wat wordt overgenomen en waarom; blijft eindredacteur en eindverantwoordelijk voor inhoud en formulering.

## **F. Beoordelen en begeleiden**

- ☐ Beoordeel het proces, niet alleen het product: laat studenten vastleggen wanneer/hoe AI is gebruikt, wat de output was, wat ze overnamen (of niet) en waarom, en wat ze leerden.\*
- ☐ Geef feedback tijdens het proces: AI kan ondersteunen, maar betekenisvolle feedback vraagt ook om relatie en motivatie door de docent.

## **G. Toetsing en niveau**

- ☐ Toets zo nodig AI-loos als studenten zonder AI moeten kunnen denken/schrijven/spreken/lezen/luisteren.
- ☐ Stem begeleiding af op niveau: van sturend → begeleid → zelfstandig; minder taalsteun naarmate studenten vorderen ("garbage in, garbage out").

\*Afhankelijk van toetsbeleid in de opleiding.